

ابزارهای جنگ نرم علیه جمهوری اسلامی ایران

امیر هوشنگ طهماسبی پور

www.ketab.ir

نشر ساقی، ۱۳۷/۱۱۴

طهماسبی پور، امیر هوشنگ، ۱۳۲۷ -
بازارهای جنگ نرم علیه جمهوری اسلامی ایران/امیر هوشنگ طهماسبی پور.
- تهران: ساقی، چاپ اول: ۱۳۹۰، تیراژ: ۲۲۰۰ نسخه، ۲۱۶ ص.
۳۹۰۰۰ ریال ۶- ۱۴- ۶۱۲۸- ۶۰۰- ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
جنگ نرم، جنگ نرم - ایران.
۳۵۵/۳۴۴ الف، ۵۷۴ UB ۲۷۵
۱۳۹۰
کتابخانه‌ی ملی ایران ملی ۲۴۰۵۵۶۶

انزازه‌های جنگ نرم علیه جمهوری اسلامی ایران

امیر هوشنگ طهماسبی پور

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰، شمارگان: ۲۲۰۰ نسخه

ویراستار: همایون آرمش

طراح جلد: سیدایمان نوری نجفی

ناظر چاپ: حمید علی محمدی

لیتوگرافی: مقدم، چاپ: پایدار

شابک: ۶-۱۴-۱۲۸-۶۰۰-۹۷۸، قیمت: ۳۹۰۰۰ ریال

حقوق چاپ و نشر برای نشر ساقی محفوظ است. تلفن: ۸۸۸۰۹۷۲۸

فهرست

پیش‌گفتار ۱

بخش اول: کلیات ۵

مقدمه ۷

ماهیت جنگ نرم ۱۰

طبقه‌بندی جنگ نرم ۱۳

پیشینه‌ی جنگ نرم ۲۰

ویژگی‌های جنگ نرم ۲۱

ابزار و شیوه‌های جنگ نرم ۲۳

اهداف جنگ نرم ۲۵

راهکارهای مقابله با جنگ نرم ۲۷

نتیجه‌گیری ۲۷

منابع ۲۸

۳۱	بخش دوم: شبکه‌های ماهواره‌ای
۳۳	مقدمه
۳۶	رسانه: بازیگری نوین
۴۱	شبکه‌های سیاسی
۴۱	شبکه‌های غیر سیاسی
۴۲	شبکه‌های دولتی
۶۳	منابع
۶۵	بخش سوم: اینترنت
۶۷	فضای مجازی رایانه‌ای
۷۱	فصل نخست: وبلاگ
۷۱	مقدمه
۷۵	آشنایی با پدیده‌ی وبلاگ
۷۷	پیدایش وبلاگ
۷۹	ویژگی‌های وبلاگ
۸۵	انواع وبلاگ
۸۶	چشم‌انداز و آینده‌ی وبلاگ
۸۸	پیشینه‌ی وبلاگ در ایران
۹۰	دفاع وبلاگ‌ها از امنیت و منافع ملی ایران
۹۰	وبلاگ‌نویسی، روزنامه‌نگاری نوین
۹۱	تهدیدات وبلاگ
۹۴	اهمیت رسمی شدن وبلاگ‌ها
۹۶	نتیجه‌گیری و پیشنهاد
۹۷	منابع
۹۹	فصل دوم: توییتر (Twitter)

۹۹		مقدمه
۱۰۰		آشنایی با توئیتر
۱۰۱		توئیتر و جنگ نرم
۱۰۹		اولین پاتک در جنگ نرم توئیتری
۱۱۱		نتیجه‌گیری
۱۱۱		منابع
۱۱۳		فصل سوم: فیس‌بوک (Facebook)
۱۱۳		مقدمه
۱۱۴		پیشینه
۱۱۵		پدیدارشناسی فیس‌بوک
۱۱۶		کاربران
۱۱۷		کارکرد فیس‌بوک
۱۱۹		نمونه‌ای از عملکرد فیس‌بوک در ایران
۱۲۱		منابع
۱۲۳		بخش چهارم: سرویس‌های مخابراتی
۱۲۵		فصل نخست: پیام کوتاه
۱۲۵		مقدمه
۱۲۷		آشنایی با سرویس‌های پیام کوتاه
۱۲۸		ویژگی‌های پیامک (اس‌ام‌اس)
۱۳۰		کاربردهای پیامک
۱۳۱		پیشینه‌ی پیامک در ایران
۱۳۲		کارکرد پیامک در ایران
۱۳۴		اس‌ام‌اس و کارکردهای سیاسی - اجتماعی آن
۱۴۰		برخی تجارب جهانی در بهره‌گیری از پیام کوتاه

۱۴۶	نتیجه‌گیری
۱۴۸	منابع
۱۵۱	فصل دوم: بلوتوث
۱۵۱	مقدمه
۱۵۲	تهدیدات امنیتی و اجتماعی
۱۵۳	آمارهای بلوتوثی
۱۵۷	برخی از اقدامات مقابله‌ای
۱۶۰	منابع
۱۶۱	بخش پنجم: سینما
۱۶۹	جنگ نرم در عرصه‌ی هنر سینما
۱۸۷	سینمای غرب علیه انقلاب اسلامی ایران
۱۹۲	نتیجه

پیش‌گفتار

امروز جنگ نرم و عملیات روانی به گفتمان حاکم بر سپهر ارباب سیاست تبدیل شده است. گرایش به بهره‌گیری از قدرت افکار عمومی و سرمایه‌های اجتماعی در پی افزایش هزینه‌های نظامی‌گری و ناکارآمدی آن در برآوردن اهداف سیاسی، به دگردیسی مفهوم قدرت از نگرش سخت‌افزارانه به رهیافت‌های نرم حکایت دارد. بی‌توجهی به مقوله‌ی جنگ نرم هزینه‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی را به‌طور مضاعف افزایش داده است و ظرفیت‌های ملی را به هدر می‌دهد. با توجه به اهمیت این مقوله باید اذعان داشت سیاست‌گذاری در حوزه‌ی جنگ نرم و عملیات روانی با بخشی‌نگری و جزئی‌بینی راه به مقصود نمی‌برد، بلکه باید به آن به مثابه‌ی دانشی بنیادین نگریست که پیکره‌ی سیاست و فرهنگ بر آن بنا نهاده می‌شود. لیکن عبارات جنگ نرم و عملیات روانی همچون کلیدواژگان بسیاری از علوم در معضل تعریف جامع و مانع علمی گرفتار هستند.

قدرت نرم، عملیات روانی، جنگ روانی، تبلیغات، دیپلماسی عمومی و واژگان قدیمی‌تری همچون جنگ سرد، جنگ اعصاب، جنگ کلمات و بی‌شمار واژگانی از این دست عباراتی هستند که بسیار درهم تنیده و حدود و ثغور معنا و

مفهومشان آشفته شده است. سیاستمداران همچون فرماندهان نظامی که مترصد دستیابی به سلاح‌های مدرن‌تر و کارآمدترند، از شنیدن عبارت‌های نو که به شیوه‌ی رفتار سیاسی آن‌ها رنگ و لعابی جدید و متفاوت، خاص و ناگهانی و غیرمترقبه بخشند، به وجد می‌آیند و ذوق‌زده در انتظار دستاوردهای نوین کارگاه‌های معناسازی با استادکاران علوم انسانی به سر می‌برند. واژگان، در عمل به سان نظریه، گاه نگرش پیرامونی انسان به پدیده‌ها و جهان را تغییر می‌دهند. اگر کلمات «وزن» و «سنگینی» تا هزاران سال سقوط اجسام به سوی زمین را توجیه می‌کرد، واژه‌ی «جاذبه» نقش‌بندی جدیدی از روابط بین اجسام را در ذهن بشر شکل داد. به این سان در حوزه‌ی سیاست واژگان بسیاری مشاهده می‌شوند که تصویر انسان‌ها را در جغرافیاهای گوناگون از روابط انسان با جامعه، حکومت، کشور، قانون، مذهب، اقتصاد، فرهنگ، جهان‌بینی، ایدئولوژی و غیره شکل می‌دهد و قوام می‌بخشد. هر یک از این واژگان همچون هر موجود دیگر تبار خاص خود را دارد و دیرزمانی در نقطه‌ای از این جهان پا به عرصه‌ی وجود نهاده و سیر تکاملی خود را آغاز کرده است. با وجود این، گروه‌بندی و تبارشناسی مفاهیم علوم انسانی بسیار بیش از طبقه‌بندی عناصر طبیعت و سلسله‌ی جانوران و گیاهان در معرض تشدید نظریه‌پردازی‌های انسانی است. اگر بر سیاق نظریه‌ی حرکت جوهری صدرایی نهاد و نهان جهان را پرتلاطم و ناآرام در نظر بگیریم، آمد و شد نظریه‌های انسانی را می‌توان به مثابه‌ی انفجارهای عظیم در ژرف‌ترین اعماق کیهان برشمرد؛ نظریه‌هایی که گاه بنیان بناهای تفکرات و دگم‌های تزلزل‌ناپذیر پیشین را ناباورانه از جای برمی‌افکنند.

به هر حال، هرچند دستیابی به حاق اشیا و مفاهیم از نظر فلسفی و میزان منطقی چندان میسر نیست و در معرض آرا و اقوال مختلف قرار دارد، اما «سخت‌گیری و موشکافی در تعریف مفاهیم باید تا حدی باشد که ما را به موقعیت‌های مفیدی در درک و طبقه‌بندی آن‌ها برساند. به عبارت دیگر، دقت و سخت‌گیری در تعریف مفاهیم نباید با هدف تعریف کامل یا مشخص ساختن

کامل مفاهیم صورت گیرد. کارل پوپر به‌عنوان یک روش‌شناس، ما را از این کار برحذر کرده و می‌گوید «چنین هدفی، ایضاً: کامل مفاهیم، هیچ‌گاه محقق نخواهد شد، زیرا می‌تواند به سلسله‌ی بی‌پایانی از کوشش‌های تنقیدی بینجامد. به هر حال، روشن است که کوشش‌ها برای رسیدن به جامعیت و مانعیت در تعریف پدیده‌های اجتماعی مسیری توأمان پرزحمت و کم‌ثمر است» (طاهایی، ۱۳۸۵، صص ۳-۴).

تعریف‌های گوناگون ارائه‌شده از جنگ نرم در قبض و بسطی ناهنجار در طیفی از تخریب زیرساخت‌های اعتقادی، فرهنگی، سیاسی جامعه و نظام مستقر، تا تمهیدات روانی تاکتیکی کوتاه‌مدت را دربر می‌گیرد. بیش‌تر در توسعی نامنتظر و نامتعارف هر آنچه را که در چارچوب و ساحت ساخت سخت ننگجد به جنگ نرم نسبت داده‌اند و هر از گاهی نکته‌سنجی معقول در رمزگشایی تلمیحات این شعبده‌ی جدید برمی‌آید و برای دریافت سره از ناسره محک معرفت جامعه‌شناسی یا سیاست را بر اهل و خفاف می‌زند تا در بازار معاملت سنگ ثمین قدرت نرم را بر بساط جنگ روانی به حراج نگذارد.

در خیل سایه‌های سنگینی که بر پهنه‌ی شهر علم غنوده، این مکتوب نه بر طبل انکشافی جدید خواهد کوفت و نه داعیه‌ی نواختی موزون و وزین بر سر دارد، لاجرم در پی چند صباحی حشر و نشر و معاشره و مقاوله با اهل علم، از سر تکلیف به تسوید چند برگ‌ی از دفتر دانش مکلف شدیم.

امیر هوتنگ طهماسبی